

Voorwoord

Beste mensen,

Er is weer heel wat te melden over SamenSprak. Er zijn nu ruim 230 actieve taalkoppels. We zijn dus nog steeds in de groei. Uitzonderlijk is dat we momenteel meer aanbod van taalcoaches hebben dan aanvraag van anderstaligen. Sommige taalcoaches moeten dus even geduld hebben. Ik verwacht dat er in de komende maanden wel weer een evenwicht zal ontstaan. We hadden op 9 oktober een interessante bijeenkomst. De Leeskring en het Café lopen goed. Een Nieuwsbrief vol goed nieuws dus. Met hartelijke groet,

Ellie Christoffersen, coördinator

Bijeenkomst

Ongeveer 50 taalcoaches hebben deelgenomen aan de bijeenkomst op woensdag 9 oktober op de derde etage van de Centrale Bibliotheek. Nadat Ellie de bijeenkomst had geopend, iedereen welkom had geheten en de nieuwe leden van het coördinatieteam voorgesteld gaf zij het woord aan de inleidster: een van onze taalcoaches, Antoinette van der Maas. Zij hield een vlotte presentatie over problemen die de andersstalige heeft met de uitspraak van het Nederlands waardoor hij of zij vaak minder goed verstaanbaar is. Zij heeft inmiddels zo'n negen jaar ervaring met een-op-eencontacten met anderstaligen afkomstig uit een groot aantal landen maar heeft ook ervaring als lerares Frans en als tolk/vertaler Engels. "Vandaar dat ik hier nu sta en niet u".

De taalwetenschapper John Kenworthy omschreef het begrip verstaanbaarheid als begrepen worden door een luisteraar op een gegeven moment en in een bepaalde situatie. Didactiek noemde hij onnatuurlijk omdat we zo onze moedertaal ook niet hebben leren spreken. Bij de uitspraak gaat het om fonetiek: het bestuderen van de productie, overbrenging, perceptie, classificatie en fysieke en akoestische eigenschappen van spraakklanken en hoe die zijn georganiseerd binnen een taal. Voor de omgang met een taalmaatje is dit echter veel te technisch. Hij of zij zou er maar door ontmoedigd worden en dat is wel het laatste wat we willen, aldus Antoinette.

Net als bij volwassenen met gedragsproblemen moeten taalmaatjes eigenlijk gedeprogrammeerd worden. De uitspraakproblematiek wordt bepaald door zaken als klemtoon, accent, intonatie, ook het ritme is belangrijk. Voor anderstaligen is het hebben van een accent vaak een probleem, vooral bij het opbellen naar officiële instanties. Zij worden dan vaak slecht te

Presentatie over de uitspraak van het Nederlands

De presentatie

woord gestaan. Het is eigenlijk een alledaagse vorm van discriminatie. Voor de andersstalige kan het een probleem zijn dat hij het verschil tussen bepaalde klanken die hij in zijn eigen taal niet tegenkomt ook niet hoort. Je kunt de juiste uitspraak dan wel blijven herhalen, maar je schiet er niet veel mee op.

Uiteindelijk wordt de verstaanbaarheid bepaald door de prosodie, een verzamelterm die staat voor: klemtoon, zinsaccent, ritme, pauzes en intonatie. Ook het spraaktempo beïnvloedt de verstaanbaarheid. Frans is vaak moeilijk te volgen omdat de Fransen aan woordbinding doen. Je weet niet waar het ene woord ophoudt en het andere begint. Prosodie is bepalend voor een prettig verloop van een gesprek. Klemtoon en intonatie geven de bedoeling weer. Pauzes bakenen zinnen, zinsdelen en woorden af, zodat de grammaticale opbouw duidelijk wordt. Om een gesprek goed te laten verlopen is ook de beurtwisseling van belang. In je eigen taal hoor je wanneer een ander een reactie verwacht. In een vreemde taal is dat

Bijeenkomst**Presentatie over de uitspraak van het Nederlands**

veel moeilijker zowel om te horen als om aan te geven. Ook wordt een vlakke of afwijkende intonatie als vreemd of onbeleefd ervaren, soms ook niet serieus genomen.

In principe is er ook niets mis met een accent. "We moeten ons realiseren dat je een taal eigenlijk alleen accentloos kunt leren spreken als je daarmee al voor je elfde begonnen bent. Bovendien is taal een onderdeel van je identiteit, waardoor je je er instinctief tegen verzet om anders te gaan spreken dan je gewend bent te doen."

Tenslotte gaf Antoinette haar gehoor nog een aantal tips. "Hoe pakken we het aan? Oefenen, oefenen, oefenen. Bewustwording zowel bij taalcoach als taalmaatje. De verwachtingen moeten niet te hoog gespannen zijn. Aanmoedigen

Het informele gedeelte

om kritisch naar radio en tv te luisteren. Eventueel kun je ook bandopnamen maken en terugluisteren. In sommige gevallen kun je verwijzen naar een logopedist. Verder: zorg dat het leuk is! Negeer een laag tempo, want anders is het demotiverend. Moedig aan, streef niet naar 100% correct, laat dus af en toe wat lopen. Ook kan het goed zijn om niet te verbeteren maar terloops te herhalen zonder de fout. Het oefenen van dialogen kan behulpzaam zijn evenals klemtoon oefeningen en oefeningen met de schwa (een vakterm voor de stomme e in woorden zoals onmiddellijk). Die stomme e komt in andere talen nauwelijks voor en speelt bij ons een belangrijke rol, dus het is goed daar aandacht aan te besteden. Verder kun je oefenen met zinsaccent en zinsmelodie of je kunt ritme oefenen door middel van rijmpjes en tenslotte natuurlijk: zingen!"

Nadat in een zestal subgroepen ervaringen met de uitspraak van de anderstaligen waren uitgewisseld vatte Antoinette de belangrijkste conclusies nog even samen. Je moet niet bang zijn om te corrigeren, het is belangrijk een zin goed te herhalen, de sfeer moet goed blijven, je kunt om de beurt een tekst lezen en tijdens het jaar dat je elkaars maatje bent kun je het spreektempo geleidelijk verhogen.

Uit handen van Ellie Christoffersen kreeg Antoinette een mooi boeket en een fles wijn voor haar vakkundig gebracht presentatie waarna het tijd was voor het informele gedeelte van onze bijeenkomst.

Wim Koole

SamenSprak Café**Centrale Bibliotheek****Telkens weer een klein feestje**

Iedere 1e woensdag van de maand is het weer een klein feestje in de Centrale Bibliotheek aan het Spui! Zowel nieuwe als 'doorgewinterde' anderstaligen en vrijwilligers komen gezellig naar het SamenSprak Café om met elkaar allerlei leuke dingen te bespreken in het Nederlands! Er zijn altijd voldoende vrijwilligers aanwezig, zodat je als anderstalige de gelegenheid krijgt om ook eens met een andere taalcoach te spreken.

Kom je ook naar het SamenSprak Café om over jouw belevenissen in ons 'kikkerlandje' te vertellen? Ja, waarom noemen wij Nederland 'kikkerlandje'?

Dit vond ik op internet: *"Van kikkers wordt gezegd dat ze koudbloedig zijn. Nederlanders hebben een koudbloedige aard, dat wil zeggen dat wij niet romantisch zijn en ook niet heel erg opvliegerig zoals de mensen in warmere streken. Bovendien stond ons land bekend om de vele kikkers die het had."*

Tot ziens in het SamenSprak Café!

Wij hopen zowel warmbloedige als koelbloedige Neder/medelanders te mogen ontmoeten in het Café op de 1e woensdag van iedere maand.

Data zie www.gildedenhaag.nl
Tijd 17.30 - 19.30 uur
Locatie Centrale Bibliotheek
 Spui 68, Den Haag
 beneden in 't Leescafé
r.sekuur1@kpnplanet.nl

Finy Sekuur

Leeskring

in samenwerking met de Centrale Bibliotheek

17 oktober 2013

Deze keer lazén we het boek "Hittegolf" van René Appel.

Eén spannende thriller, waarvan alle gebeurtenissen zich afspelen binnen één week. Het boek is speciaal bewerkt voor mensen die Nederlands als tweede taal spreken. Het boek heeft een 'open einde', oftewel, het eindigt met een 'cliffhanger'. Er werd dus tijdens de avond druk gespeculeerd hoe het verhaal had kunnen aflopen als wij zelf het boek hadden geschreven ... Er waren veel verschillende en verrassende versies!

De volgende leeskring vindt plaats op dinsdag 4 februari 2014.

Wil jij meedoen met de Leeskring, geef je dan samen met je taalcoach/taalmaatje op bij Finy Sekuur – r.sekuur1@kpnplanet.nl waar je het volgende boek (titel nog niet bekend) op kunt halen. De boekjes worden ter beschikking gesteld door Annemie Konings van de bibliotheek, en hoeven pas te worden ingeleverd op de avond van de Leeskring.

Aanwezig waren: Lous Maas Geesteranus met Monika Novak uit Polen, Erik Bosch met Feyzullah Kaplan uit Turkije, Johan Steenbakkers met Niki Kranich uit de USA, Erna Haukes met Joanna Seredyniecka uit Polen, Bea Broers met Komal Waqas uit Pakistan, Nicole Nau uit Duitsland, Lies van Dorp, Ineke Bredenhorst

Gratis lidmaatschap bibliotheek voor anderstaligen

De Gemeentebibliotheek in Den Haag stelt nog steeds gratis pasjes ter beschikking aan de anderstaligen die verbonden zijn aan Gilde SamenSpraak Den Haag. Zelfs verlenging met een jaar is mogelijk. Ze kunnen worden aangevraagd via samenspraakdenhaag@gmail.com. Na aanvraag ontvangt u als anderstalige, een formulier van ons, waarmee het pasje kan worden afgehaald in een bibliotheekfiliaal in uw buurt (uitsluitend in filialen in de gemeente Den Haag). Hierbij moet een identiteitsbewijs en een adresbewijs worden getoond.

Ons team

Finy Sekuur vijf jaar bij SamenSpraak

Op 19 juli 2013 was Finy vijf jaar bij ons. Wat een activiteiten heeft ze in die vijf jaar laten zien! Talloze anderstaligen hebben een intake gehad bij haar. Ze heeft zelf jarenlang in het buitenland gewoond en heeft (daardoor?) een grote affiniteit met mensen die hier een bestaan gaan opbouwen.

Ze is ook contactpersoon voor een aantal taalkoppels, begeleider van de Leeskring in de bibliotheek en vooral Coördinator van het SamenSpraak Café. Ze maakt daar (samen met andere teamleden) een groot succes van.

Nu is ze weer bezig om SamenZang op te richten: een mogelijkheid voor de anderstaligen om Nederlandse liedjes te zingen, samen met Nederlanders van geboorte.

Alle reden om haar op 19 juli jl. te verrassen met een mooi boeket.

Wel gefeliciteerd Finy!

Organisatie

Het is natuurlijk verheugend te kunnen constateren dat SamenSpraak nog steeds 'in de lift' zit, want inmiddels zijn er in Den Haag en omstreken 234 actieve taalkoppels.

De daaraan verbonden werkzaamheden worden weliswaar over een team van twaalf vrijwilligers verdeeld, maar Ellie Christoffersen heeft vanaf de oprichting van SamenSpraak alle koppels samengesteld. Dat betekent veel puzzelen met vraag en aanbod, voorkeuren en adresgegevens. Het komt voor dat een koppeling niet lukt, of later tegenvalt, of dat mensen verhuizen en dan moet er opnieuw gezocht en gekoppeld worden. Kortom leuk werk maar er is ook veel e-mailverkeer mee gemoeid en dat neemt al met al veel tijd in beslag. SamenSpraak werkt daarbij niet alleen in Den Haag maar ook in een groot gebied daaromheen: het Westland, Wieringen, Rijswijk, Voorburg, Leidschendam en Wassenaar. Daar zijn ook weer nieuwe Haagse woonwijken ontstaan zoals Ypenburg, Leidschenveen, en Wieringse Veld.

Om haar taak wat te verlichten heeft Ellie aangegeven het fijn te vinden als de bovengenoemde regio als Den Haag-zuid/oost zelfstandig zou gaan opereren.

Sinds een paar jaar heb ik mij in deze regio onder leiding van Ellie beziggehouden met het doen van intakes van taalcoaches en anderstaligen, het uitvoeren van koppelingen en het

Verzelfstandiging SamenSpraak Den Haag-zuid/oost

onderhouden van de contacten met de taalkoppels. Tevens ben ik taalcoach van vijf anderstaligen. Gelukkig heb ik een ervaren taalcoach kunnen enthousiasmeren, net met pensioen, en inmiddels ook ingewijd in het doen van intakes en kop-

pelingen maken: Karel van der Linde, evenals ik woonachtig in Voorburg.

Vanaf 1 oktober nemen Karel en ik Den Haag-zuid/oost voor onze rekening waarbij we de taken onderling verdeelden. Omdat we beiden alle aspecten van SamenSpraak kennen is het prettig samenwerken en kunnen we elkaar makkelijk vervangen bij afwezigheid.

Voor Ellie Christoffersen was het natuurlijk een memorabel moment om 'haar' SamenSpraak aan ons over te dragen. Maar ze heeft ons goed ingewerkt en voorbereid en wij mogen te allen tijde een beroep doen op haar enorme ervaring. Dank voor het vertrouwen Ellie.

En voor alle taalcoaches en taalmaatjes nog even een oproep: probeer ook eens familieleden, vrienden, burens, collegae of mensen op clubs over SamenSpraak te vertellen, want mond-tot-mondreclame is nog altijd de beste aanbeveling.

*Nora Mulder en Karel van der Linde
SamenSpraak Den Haag-zuid/oost*

Colofon

Uitgave van Gilde Den Haag

Redactie

Bertie Fokkelman

Vormgeving

Hans Meuwese

Bijdragen voor de Nieuwsbrief zijn zeer welkom.

Contact

samenspraakdenhaag@gmail.com

Gilde SamenSpraak Den Haag

Riviermark 2

2513 AM Den Haag

tel. 070 - 356 12 81

ma. t/m vr. 9.30 tot 12.30 uur

website: www.gildeddenhaag.nl

Ons team

In de afgelopen tijd hebben we drie nieuwe teamleden kunnen verwelkomen en namen we afscheid van één teamlid. Het zijn:

Margriet van Hamel

Margriet is actief als contactpersoon voor een aantal taalkoppels bij ons.

Margriet van Hamel

Karel van der Linde

Karel is al volop aan het werk in Den Haag-zuid/oost, samen met Nora. Zie het verslag hierover elders in de Nieuwsbrief, waar ook zijn foto staat.

Thelma van den Hoonaard

Thelma heeft haar werkzaamheden als contactpersoon beëindigd. Wij danken haar voor wat zij voor SamenSpraak heeft gedaan. Ze blijft taalcoach bij ons.

Bertie Fokkelman

Bertie Fokkelman

Bertie is ook al contactpersoon voor een aantal taalkoppels. Verder gaat zij de redactie van de Nieuwsbrief verzorgen!

Veranderingen

Johan Steenbakkers liet ons weten dat zijn taalmaatje, Niki Kranach uit de USA een blog bijhoudt over alles wat zij in Nederland beleeft en hoe ze met onze taal bezig is. Heel leuk. Het blog schrijft ze (nog) in het Engels maar ze stuurde ons ook een stukje in het Nederlands toe.

'In het begin was mijn blog meestal voor mijn ouders en vrienden in Amerika, maar nu is het ook voor mensen die in Nederland wonen. In het eerste jaar heb ik elke dag een blogpost geschreven (365 blogposts!). Mijn 500ste post was op de dag van mijn bruiloft (afgelopen maand). Ik schrijf over mijn

lessen bij ROC Mondriaan maar ook over mijn werk als bibliotheek vrijwilliger. Tevens heb ik willekeurige blogposts over Nederlandse cultuur, eten en feestdagen geschreven. Ik vind het hartstikke leuk in Den Haag te wonen – ik ben er thuis!

Niki Kranich

Life in the Hague,
the adventures of an American living with a Dutchie.

lifeinthehague.com

*Johan Steenbakkers
en Niki Kranach*

